

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ครั้งนี้ ผู้ศึกษานำเสนอผลการศึกษาได้ดังนี้

ตอนที่ 1 บทบาทการมีส่วนร่วมของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมา

ตอนที่ 2 แนวทางในการส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ข้อเสนออื่น ๆ

ตอนที่ 1 บทบาทการมีส่วนร่วมของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมา

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

จากข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อายุน้อยกว่า 30 ปี มากที่สุด ร้อยละ 32.7 รองลงมาอายุ 40-49 ปี ร้อยละ 27.6 มีภูมิลำเนาเดิมในเขตเมืองเชียงใหม่มากที่สุด ร้อยละ 56.1 รองลงมาคือ นอกเขตเมืองเชียงใหม่ ร้อยละ 17.8 ประกอบอาชีพอิสระและอาชีพอื่น ๆ มากที่สุด ร้อยละ 50.5 รองลงมาคือ เป็นเจ้าของกิจการ ร้อยละ 21.2 โดยมีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 60.7 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 33.8 มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 60.7 รองลงมาคือ 10,000 – 19,999 บาทต่อเดือน ร้อยละ 28.6 มีที่พักอาศัยเป็นของตัวเองมากที่สุด ร้อยละ 66.0 รองลงมาคือ เช่า ร้อยละ 25.5 และมีตำแหน่งงานทางสังคมโดยไม่ได้เป็นสมาชิกใด ๆ มากที่สุด ร้อยละ 82.2 รองลงมาคือ เป็นสมาชิกเท่านั้น ร้อยละ 14.0 ซึ่งข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างแสดงในตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

ภูมิหลังด้าน	กลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
อายุ	น้อยกว่า 30 ปี	155	32.7
	30-39 ปี	124	26.2
	40-49 ปี	131	27.6
	50 ปี ขึ้นไป	64	13.5
	รวม	474	100.0
ภูมิลำเนาเดิม	ในเขตเมืองเชียงใหม่	265	56.1
	นอกเขตเมืองเชียงใหม่	84	17.8
	จังหวัดอื่นในภาคเหนือ	69	14.6
	จังหวัดในภาคอื่น	54	11.4
	รวม	472	100.0
งานประจำ	เจ้าของกิจการ	99	21.2
	พนักงานเอกชน	87	18.6
	ข้าราชการ	45	9.6
	อาชีพอิสระ / อื่น ๆ	236	50.5
	รวม	467	100.0
การศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	287	60.7
	ปริญญาตรี	160	33.8
	สูงกว่าปริญญาตรี	26	5.5
	รวม	473	100.0
รายได้ต่อเดือน	น้อยกว่า 10,000 บาท	284	60.7
	10,000 – 19,999 บาท	134	28.6
	20,000 – 29,999 บาท	28	6.0
	30,000 บาท ขึ้นไป	22	4.7
	รวม	468	100.0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ภูมิหลังด้าน	กลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน	เป็นของตัวเอง	311	66.0
	นายจ้างจัดให้	40	8.5
	เช่า	120	25.5
	รวม	468	100.0
ตำแหน่งงานทางสังคม	ไม่ได้เป็นสมาชิกใด ๆ	384	82.8
	เป็นสมาชิกเท่านั้น	65	14.0
	เป็นสมาชิกและบริหาร	15	3.2
	รวม	464	100.0

โดยเมื่อพิจารณาในภาพรวมพอสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นชนชั้นกลางส่วนใหญ่ จะมีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีภูมิลำเนาเดิมในเขตเมืองเชียงใหม่ ประกอบอาชีพอิสระและอาชีพอื่น ๆ มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท มีที่พักอาศัยเป็นของตัวเอง และมีตำแหน่งงานทางสังคมโดยไม่ได้เป็นสมาชิกใด ๆ

1.2 การมีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อม

จากการสนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ถึงการมีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางสรุปได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าชนชั้นกลางมีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาในระดับปานกลางถึงระดับมาก กล่าวคือ ชนชั้นกลางซึ่งเป็นกลุ่มคนที่อาศัยหรือมาทำงานในเทศบาลนครเชียงใหม่ นับเป็นประชาชนส่วนใหญ่มที่เข้ามาอยู่อาศัยหรือใช้พื้นที่เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในการประกอบอาชีพ ดังนั้นการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งกิจกรรมในชีวิตประจำวันและกิจกรรมจากการทำงานของชนชั้นกลางล้วนมีส่วนส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการขยะไม่ถูกวิธีก่อให้เกิดปัญหาขยะ ปัญหาน้ำเสีย และปัญหาสิ่งแวดล้อมในที่สาธารณะ การใช้รถยนต์ส่วนบุคคลในปริมาณมากก่อให้เกิดปัญหาการจราจร ปัญหามลพิษทางอากาศ และปัญหาพลังงาน การใช้น้ำไม่ถูกวิธี ก่อให้เกิดปัญหาด้านพลังงานและปัญหาน้ำเสีย การสร้างสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ก่อให้เกิดปัญหาด้านภูมิทัศน์ และปัญหาสิ่งแวดล้อมในที่สาธารณะ

จากการให้ชนชั้นกลางที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลาง กลุ่มตัวอย่างได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลาง ดังตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความเห็นเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องกับหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลาง

การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับหรือสร้างปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหรือสร้างปัญหา	48	10.1
มีส่วนเกี่ยวข้องกับหรือสร้างปัญหาวางเล็กน้อย	136	28.7
มีส่วนเกี่ยวข้องกับหรือสร้างปัญหปานกลาง	228	48.1
มีส่วนเกี่ยวข้องกับหรือสร้างปัญหามาก	62	13.1
รวม	474	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1 เห็นว่าชนชั้นกลางมีความเกี่ยวข้องกับหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 เห็นว่าชนชั้นกลางมีส่วนเกี่ยวข้องกับหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับเล็กน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 เห็นว่าชนชั้นกลางมีส่วนเกี่ยวข้องกับหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับมาก

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาเดิมและลักษณะงานประจำที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นดังตารางที่ 3 และตารางที่ 4 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของ
ชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน

การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องหรือ สร้างปัญหา	ภูมิลำเนาเดิม				
	ในเขตเมือง เชียงใหม่	นอกเขต เมือง เชียงใหม่	จังหวัดอื่น ในภาคเหนือ	จังหวัดใน ภาคอื่น	รวม
ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือ สร้างปัญหา	32	9	5	2	48
มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้าง ปัญหาบ้างเล็กน้อย	72	25	24	14	135
มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้าง ปัญหาปานกลาง	132	33	35	27	227
มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้าง ปัญหามาก	32	11	11	8	62
รวม	268	78	75	51	472

Df = 9, Chi Square = 7.064, Sig. = 0.630, $\alpha > .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า ภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กล่าวคือ ความคิดเห็นต่อการมีหรือไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เหมือน ๆ กัน เช่น พิจารณาจากตารางจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาในเขตเมืองเชียงใหม่ ภูมิลำเนาในจังหวัดอื่นในภาคเหนือ ภูมิลำเนานอกเขตเมืองเชียงใหม่ และภูมิลำเนาอยู่จังหวัดในภาคอื่น ๆ จะมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ในระดับปานกลางพอ ๆ กัน

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของ
ชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ระหว่างผู้ตอบที่มีลักษณะงานประจำต่างกัน

การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องหรือ สร้างปัญหา	ลักษณะงานประจำของผู้ตอบ				
	เจ้าของ กิจการ	พนักงาน เอกชน	ข้าราชการ	อาชีพอิสระ / อื่น ๆ	รวม
ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือ สร้างปัญหา	14	10	5	17	46
มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้าง ปัญหาบ้างเล็กน้อย	23	27	16	69	135
มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้าง ปัญหาปานกลาง	44	39	34	106	223
มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้าง ปัญหามาก	8	10	10	30	58
รวม	89	86	65	222	462

Df = 9, Chi Square = 7.669, Sig. = 0.568, $\alpha > .05$

จากตารางที่ 4 พบว่า งานประจำของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กล่าวคือ ความคิดเห็นต่อการมีหรือไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับงานประจำของกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีงานประจำต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เหมือน ๆ กัน เช่น พิจารณาจากตารางจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าของกิจการ พนักงานเอกชน ข้าราชการ และอาชีพอิสระอื่น ๆ จะมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ในระดับปานกลางพอ ๆ กัน

1.3 สาเหตุที่ทำให้เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อม

จากการสนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ถึงสาเหตุที่ทำให้ชนชั้นกลางเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมสามารถสรุปในภาพรวมได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสาเหตุเกิดจากความไม่รู้ ความเข้าใจและความสำนึกในความสำคัญของปัญหาที่มีค่อนข้างน้อยและนิสัยความเคยชิน กล่าวคือ ชนชั้นกลางส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้อง ทำให้ไม่เห็นถึงความสำคัญและผลกระทบที่เกิดจากปัญหาสิ่งแวดล้อมมากนัก ซึ่งอาจเนื่องเพราะชนชั้นกลางส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี รวมถึงจากสภาพที่ชนชั้นกลางส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในเขตเมืองทำให้มีโอกาสได้พบเห็นสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลาจึงเกิดความเคยชิน ประกอบกับภาวะเบียดเบียนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ยังไม่เข้มงวดรัดกุม

เมื่อให้ชนชั้นกลางซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ชนชั้นกลางเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ชนชั้นกลางเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ดังตารางที่ 5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ชนชั้นกลางเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

สาเหตุที่ทำให้เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
ฐานะความเป็นอยู่	65	13.7
นิสัยความเคยชิน	205	43.2
ความรู้และความสำนึก	124	26.1
ภาวะที่ต่างคนต่างอยู่มากเกินไป	81	17.1
รวม	475	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 เห็นว่าสาเหตุที่ทำให้ชนชั้นกลางเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เพราะนิสัยความเคยชิน รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 เห็นว่าเพราะชนชั้นกลางขาดความรู้และความสำนึก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 เห็นว่าเพราะภาวะที่ต่างคนต่างอยู่ของชนชั้นกลางมีมากเกินไป

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ชนชั้นกลางเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาเดิมและลักษณะงานประจำที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นดังตารางที่ 6 และตารางที่ 7 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ชนชั้นกลางเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน

สาเหตุที่ทำให้เกี่ยวข้องกับ ปัญหาสิ่งแวดล้อม	ภูมิลำเนาเดิม				
	ในเขตเมือง เชียงใหม่	นอกเขต เมือง เชียงใหม่	จังหวัดอื่น ในภาคเหนือ	จังหวัดใน ภาคอื่น	รวม
ฐานะความเป็นอยู่	39	11	11	4	65
นิสัยความเคยชิน	116	34	33	22	205
ความรู้และความสำนึก	68	22	17	15	122
ภาวะที่ต่างคนต่างอยู่ มากเกินไป	45	11	16	9	81
รวม	268	78	77	50	473

Df = 9, Chi Square = 3.566, Sig. = 0.938, $\alpha > .05$

จากตารางที่ 6 พบว่า ภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับสาเหตุที่ทำให้ชนชั้นกลางเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กล่าวคือ ความคิดเห็นต่อสาเหตุที่ทำให้ชนชั้นกลางเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสาเหตุที่ทำให้ชนชั้นกลางเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เหมือน ๆ กัน เช่น พิจารณาจากตารางจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาในเขตเมืองเชียงใหม่ ภูมิลำเนาในจังหวัดอื่นในภาคเหนือ ภูมิลำเนานอกเขตเมืองเชียงใหม่และภูมิลำเนาอยู่จังหวัดในภาคอื่น ๆ เห็นว่าสาเหตุที่ทำให้ชนชั้นกลางเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เกิดจากนิสัยความเคยชินพอ ๆ กัน

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ชนชั้นกลางเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีลักษณะงานประจำต่างกัน

สาเหตุที่ทำให้เกี่ยวข้องกับ ปัญหาสิ่งแวดล้อม	ลักษณะงานประจำของผู้ตอบ				
	เจ้าของ กิจการ	พนักงาน เอกชน	ข้าราชการ	อาชีพอิสระ / อื่น ๆ	รวม
ฐานะความเป็นอยู่	12	10	9	31	62
นิสัยความเคยชิน	52	34	29	85	200
ความรู้และความสำนึก	19	30	18	55	122
ภาวะที่ต่างคนต่างอยู่ มากเกินไป	7	12	9	51	79
รวม	90	86	65	222	463

Df = 9, Chi Square = 20.037, Sig. = 0.018, $\alpha < .05$

จากตารางที่ 7 พบว่า ลักษณะงานประจำของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ชนชั้นกลางเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ กล่าวคือ ความคิดเห็นต่อสาเหตุที่ทำให้ชนชั้นกลางเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ขึ้นอยู่กับลักษณะงานประจำของกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะงานประจำต่างกันจะเห็นว่าสาเหตุที่ทำให้ชนชั้นกลางเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่แตกต่างกัน เช่น พิจารณาจากตารางจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้ากิจการส่วนใหญ่จะเห็นว่าสาเหตุที่ทำให้ชนชั้นกลางเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เกิดจากนิสัยความเคยชินในสัดส่วนหรือร้อยละที่มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ

1.4 การได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อม

จากการสนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ถึงผลกระทบที่ชนชั้นกลางได้รับจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ สามารถสรุปในภาพรวมได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าชนชั้นกลางได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลางถึงระดับมาก

โดยชนชั้นกลางได้รับผลกระทบจากปัญหาทั้งในด้านค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น เช่น ค่าน้ำมัน ค่าไฟฟ้า ค่าเก็บขยะ ด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ จากปัญหาน้ำเน่าเสีย การจราจรติดขัด อากาศเป็นพิษ

จากการให้ชนชั้นกลางที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่ชนชั้นกลางได้รับจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่ชนชั้นกลางได้รับจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ดังตารางที่ 8 ต่อไปนี้

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่ชนชั้นกลางได้รับจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

การได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับผลกระทบ	41	8.6
ได้รับผลกระทบเล็กน้อย	185	38.9
ได้รับผลกระทบปานกลาง	195	41.1
ได้รับผลกระทบมาก	54	11.4
รวม	475	100.0

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 เห็นว่าชนชั้นกลางได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 เห็นว่าชนชั้นกลางได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในระดับเล็กน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 เห็นว่าชนชั้นกลางได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในระดับมาก

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่ชนชั้นกลางได้รับจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาเดิม และลักษณะงานประจำที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นดังตารางที่ 9 และตารางที่ 10 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่ชนชั้นกลางได้รับจากปัญหา
สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน

การได้รับผลกระทบจาก ปัญหาสิ่งแวดล้อม	ภูมิลำเนาเดิม				
	ในเขตเมือง เชียงใหม่	นอกเขต เมือง เชียงใหม่	จังหวัดอื่น ในภาคเหนือ	จังหวัดใน ภาคอื่น	รวม
ไม่ได้รับผลกระทบ	23	6	7	5	41
ได้รับผลกระทบเล็กน้อย	115	33	25	12	185
ได้รับผลกระทบปานกลาง	100	34	36	23	193
ได้รับผลกระทบมาก	31	5	8	10	54
รวม	269	78	76	50	473

Df = 9, Chi Square = 12.329, Sig. = 0.195, $\alpha > .05$

จากตารางที่ 9 พบว่า ภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่ชนชั้นกลางได้รับจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กล่าวคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่ชนชั้นกลางได้รับจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลกระทบที่ชนชั้นกลางได้รับจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เหมือน ๆ กัน เช่น พิจารณาจากตารางจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาในเขตเมืองเชียงใหม่ ภูมิลำเนาในจังหวัดอื่นในภาคเหนือ ภูมิลำเนานอกเขตเมืองเชียงใหม่และภูมิลำเนาอยู่จังหวัดในภาคอื่น ๆ เห็นว่าได้รับกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมปานกลางพอ ๆ กัน

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่ชนชั้นกลางได้รับจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีลักษณะงานประจำต่างกัน

การได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อม	ลักษณะงานประจำของผู้ตอบ				
	เจ้าของกิจการ	พนักงานเอกชน	ข้าราชการ	อาชีพอิสระ / อื่น ๆ	รวม
ไม่ได้รับผลกระทบ	3	12	4	20	39
ได้รับผลกระทบเล็กน้อย	50	27	12	93	182
ได้รับผลกระทบปานกลาง	30	42	32	84	188
ได้รับผลกระทบมาก	7	5	16	26	54
รวม	90	86	64	223	463

Df = 9, Chi Square = 38.487, Sig. = 0.000, $\alpha < .001$

จากตารางที่ 10 พบว่า ลักษณะงานประจำของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่ชนชั้นกลางได้รับจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.001$ กล่าวคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่ชนชั้นกลางได้รับจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ขึ้นอยู่กับลักษณะงานประจำของกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะงานประจำต่างกันจะเห็นว่าผลกระทบที่ชนชั้นกลางได้รับจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่แตกต่างกัน เช่น พิจารณาจากตารางจะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้ากิจการและประกอบอาชีพอิสระอื่น ๆ ส่วนใหญ่จะเห็นว่าชนชั้นกลางได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมเล็กน้อย ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเป็นพนักงานเอกชนและข้าราชการส่วนใหญ่เห็นว่า ชนชั้นกลาง ได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมปานกลาง

1.5 บทบาทการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา

จากการสนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ถึงบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมา สามารถสรุปในภาพรวมได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ชนชั้นกลางมีบทบาทในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ค่อนข้างน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องจากสังคมของชนชั้นกลางนั้นมุ่งแต่การทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพเป็นหลัก มีสภาพการดำเนินชีวิตอยู่ในลักษณะที่ต่างคนต่างอยู่ กอปรกับขาดความรู้ความ

เข้าใจในปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมถึงสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมยังไม่ปรากฏหรือส่งผลกระทบต่อชนชั้นกลางอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมกันจึงมีน้อย และทำให้ชนชั้นกลางขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาค่อนข้างน้อยตามมา

จากการให้ชนชั้นกลางที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมา กลุ่มตัวอย่างได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมา ดังตารางที่ 11 ต่อไปนี้

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมา

บทบาทในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
มีบทบาทน้อยมาก	225	47.5
มีบทบาทปานกลาง	208	43.9
มีบทบาทมาก	41	8.6
รวม	474	100.0

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 เห็นว่าบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมา มีบทบาทน้อยมาก รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 43.9 เห็นว่าบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมา มีบทบาทปานกลาง และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6 เห็นว่าบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมา มีบทบาทมาก

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมา ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาเดิม และลักษณะงานประจำที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นดังตารางที่ 12 และตารางที่ 13 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหา
สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมา ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาต่างกัน

บทบาทในการจัดการปัญหา สิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา	ภูมิลำเนาเดิม				รวม
	ในเขตเมือง เชียงใหม่	นอกเขต เมือง เชียงใหม่	จังหวัดอื่น ในภาคเหนือ	จังหวัดใน ภาคอื่น	
มีบทบาทน้อยมาก	128	27	41	29	225
มีบทบาทปานกลาง	119	41	30	18	208
มีบทบาทมาก	19	10	6	4	39
รวม	266	78	77	51	472

Df = 6, Chi Square = 9.223, Sig. = 0.161, $\alpha > .05$

จากตารางที่ 12 พบว่า ภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมา กล่าวคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมาไม่ได้ขึ้นอยู่กับภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมาเหมือน ๆ กัน เช่น พิจารณาจากตารางจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาในเขตเมืองเชียงใหม่ ภูมิลำเนาในจังหวัดอื่นในภาคเหนือ ภูมิลำเนานอกเขตเมืองเชียงใหม่ และภูมิลำเนาอยู่จังหวัดในภาคอื่น ๆ เห็นว่าบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมา มีบทบาทน้อยมากพอ ๆ กัน

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหา
สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมา ระหว่างผู้ตอบที่มีลักษณะงาน
ประจำต่างกัน

บทบาทในการจัดการปัญหา สิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา	ลักษณะงานประจำของผู้ตอบ				
	เจ้าของ กิจการ	พนักงาน เอกชน	ข้าราชการ	อาชีพอิสระ / อื่น ๆ	รวม
มีบทบาทน้อยมาก	43	41	29	105	218
มีบทบาทปานกลาง	39	38	28	101	206
มีบทบาทมาก	7	7	8	17	39
รวม	89	86	65	223	463

Df = 6, Chi Square = 1.428, Sig. = 0.964, $\alpha > .05$

จากตารางที่ 13 พบว่า ลักษณะงานประจำของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมา กล่าวคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมาไม่ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะงานประจำของกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะงานประจำต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมาเหมือน ๆ กัน เช่น พิจารณาจากตารางจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าของกิจการ พนักงานเอกชน ข้าราชการ และอาชีพอิสระอื่น ๆ เห็นว่าบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ผ่านมา มีบทบาทน้อยมากพอ ๆ กัน

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหา สิ่งแวดล้อมในเทศบาลนครเชียงใหม่

2.1 แนวทางการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อม

จากการสนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ถึงแนวทางการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลาง สามารถสรุปในภาพรวมได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าชนชั้นกลางส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในปัญหาสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจนและถูกต้อง และขาดความรู้สึกที่ต้องรับผิดชอบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ร่วมกัน ดังนั้นแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงควรเริ่มจากการสร้างจิตสำนึกให้ชนชั้นกลางเห็นถึงความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่จะได้รับจากปัญหาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ควรมีการรณรงค์ การกระตุ้น การประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับการวิธีการดูแลรักษา สภาพของสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการจัดการปัญหาในลักษณะที่ประชาชนมีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องออกกฎระเบียบมาตรการต่าง ๆ ทางกฎหมายให้รับรู้อย่างชัดเจน ทัวถึง และมีการดำเนินการจัดการปัญหาอย่างจริงจัง

เมื่อขอให้ชนชั้นกลางที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขสาเหตุปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ดังตารางที่ 14 ต่อไปนี้

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

แนวทางการแก้สาเหตุปัญหาสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
รณรงค์ กระตุ้น	109	22.9
อบรม เผยแพร่ความรู้	100	21.0
สร้างความตระหนัก	164	34.5
ส่งเสริมการมีส่วนร่วม	103	21.6
รวม	476	100.0

จากตารางที่ 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 เห็นว่าแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ ควรสร้างความตระหนัก รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 109 คิดเป็นร้อยละ 22.9 เห็นว่าแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ ควรมีการรณรงค์และการกระตุ้น และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 เห็นว่าแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วม

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี ภูมิลำเนาเดิม และลักษณะงานประจำที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นดังตารางที่ 15 และตารางที่ 16 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาต่างกัน

แนวทางในการแก้สาเหตุของ ปัญหาสิ่งแวดล้อม	ภูมิลำเนาเดิม				
	ในเขตเมือง เชียงใหม่	นอกเขต เมือง เชียงใหม่	จังหวัดอื่น ในภาคเหนือ	จังหวัดใน ภาคอื่น	รวม
รณรงค์ กระตุ้น	64	17	18	9	108
อบรม เผยแพร่ความรู้	49	19	24	8	100
สร้างความตระหนัก	97	29	18	19	163
ส่งเสริมการมีส่วนร่วม	58	13	17	15	103
รวม	268	78	77	51	474

Df = 9, Chi Square = 12.110, Sig. = 0.207, $\alpha > .05$

จากตารางที่ 15 พบว่า ภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาล

นครเชียงใหม่ กล่าวคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เหมือน ๆ กัน เช่น พิจารณาจากตารางจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาในเขตเมืองเชียงใหม่ ภูมิลำเนาในจังหวัดอื่นในภาคเหนือ ภูมิลำเนาออกเขตเมืองเชียงใหม่และภูมิลำเนาอยู่จังหวัดในภาคอื่น ๆ เห็นว่าแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ การสร้างความตระหนักพอ ๆ กัน

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีลักษณะงานประจำต่างกัน

แนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อม	ลักษณะงานประจำของผู้ตอบ				
	เจ้าของกิจการ	พนักงานเอกชน	ข้าราชการ	อาชีพอิสระ / อื่น ๆ	รวม
รณรงค์ กระตุ้น	31	16	11	49	107
อบรม เผยแพร่ความรู้	17	25	12	45	99
สร้างความตระหนัก	33	30	21	77	161
ส่งเสริมการมีส่วนร่วม	9	15	21	53	98
รวม	90	86	65	224	465

Df = 9, Chi Square = 20.671, Sig. = 0.014, $\alpha < .05$

จากตารางที่ 16 พบว่า ลักษณะงานประจำของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ กล่าวคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ขึ้นอยู่กับลักษณะงานประจำของกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะงานประจำต่างกันจะเห็นว่าแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่แตกต่างกัน เช่น

พิจารณาจากตารางจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้ากิจการส่วนใหญ่เห็นว่าแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ การสร้างความตระหนัก ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการส่วนใหญ่เห็นว่า แนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือการสร้าง ความตระหนักและส่งเสริมการมีส่วนร่วม

2.2 การเพิ่มบทบาทในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในอนาคต

จากการสนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ถึงความเหมาะสมในการเพิ่มบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในอนาคต สามารถสรุปในภาพรวมได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ชนชั้นกลางควรเพิ่มบทบาทของตนเองในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในอนาคตให้มากขึ้นกว่าเดิมจากที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพราะเป็นผู้เกี่ยวข้องกับปัญหาทั้งเป็นผู้ที่ก่อให้เกิดปัญหาและเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาโดยตรง และคาดว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ของเขตเทศบาลนครเชียงใหม่จะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะปัญหาด้านขยะ ปัญหาด้านการจราจร ปัญหาด้านน้ำเสีย และปัญหาด้านอากาศเป็นพิษ ดังนั้นชนชั้นกลางจึงควรแสดงออกให้เห็นถึงความรับผิดชอบและความตั้งใจจริงในการแก้ปัญหา ซึ่งอาจเริ่มจากการมีบทบาทในกลุ่มพื้นที่ชุมชนของตนเองก่อนแล้วจึงขยายไปสู่สังคมส่วนรวม

จากการให้ชนชั้นกลางที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการเพิ่มบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในอนาคต กลุ่มตัวอย่างได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการเพิ่มบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในอนาคต ดังตารางที่ 17 ต่อไปนี้

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการเพิ่มบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในอนาคต

ความเหมาะสมในการเพิ่มบทบาทในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในอนาคต	จำนวน	ร้อยละ
ไม่จำเป็นต้องเพิ่มบทบาท	37	7.8
ควรเพิ่มบทบาทอีกบ้าง	269	56.8
ควรเพิ่มบทบาทให้มาก	168	35.4
รวม	474	100.0

จากตารางที่ 17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 269 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 เห็นว่าชนชั้นกลางควรเพิ่มบทบาทอีกบ้างในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในอนาคต รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 35.4 เห็นว่า ชนชั้นกลางควรเพิ่มบทบาทให้มากในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในอนาคต และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 เห็นว่า ชนชั้นกลางไม่จำเป็นต้องเพิ่มบทบาทในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในอนาคต

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการเพิ่มบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในอนาคต ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาเดิมและลักษณะงานประจำที่ต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นดังตารางที่ 18 และตารางที่ 19 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการเพิ่มบทบาทของ
 ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในอนาคต
 ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาต่างกัน

ความเหมาะสมในการเพิ่ม บทบาทในการจัดการปัญหา สิ่งแวดล้อมในอนาคต	ภูมิลำเนาเดิม				
	ในเขตเมือง เชียงใหม่	นอกเขต เมือง เชียงใหม่	จังหวัดอื่น ในภาคเหนือ	จังหวัดใน ภาคอื่น	รวม
ไม่จำเป็นต้องเพิ่มบทบาท	18	8	7	4	37
ควรเพิ่มบทบาทอีกบ้าง	159	42	41	25	267
ควรเพิ่มบทบาทให้มาก	90	28	28	22	168
รวม	267	78	76	51	472

Df = 6, Chi Square = 3.351, Sig. = 0.764, $\alpha > .05$

จากตารางที่ 18 พบว่า ภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการเพิ่มบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในอนาคต กล่าวคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการเพิ่มบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในอนาคตไม่ได้ขึ้นอยู่กับภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการเพิ่มบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในอนาคตเหมือน ๆ กัน เช่น พิจารณาจากตารางจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาในเขตเมืองเชียงใหม่ ภูมิลำเนาในจังหวัดอื่นในภาคเหนือ ภูมิลำเนานอกเขตเมืองเชียงใหม่ และภูมิลำเนาอยู่จังหวัดในภาคอื่น ๆ เห็นว่า ชนชั้นกลางควรเพิ่มบทบาทอีกบ้างในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในอนาคตพอ ๆ กัน

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการเพิ่มบทบาทของ
 ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในอนาคต
 ระหว่างผู้ตอบที่มีลักษณะงานประจำต่างกัน

ความเหมาะสมในการเพิ่ม บทบาทในการจัดการปัญหา สิ่งแวดล้อมในอนาคต	ลักษณะงานประจำของผู้ตอบ				
	เจ้าของ กิจการ	พนักงาน เอกชน	ข้าราชการ	อาชีพอิสระ / อื่น ๆ	รวม
ไม่จำเป็นต้องเพิ่มบทบาท	6	7	5	17	35
ควรเพิ่มบทบาทอีกบ้าง	55	51	24	134	264
ควรเพิ่มบทบาทให้มาก	29	27	36	71	163
รวม	90	85	65	222	462

Df = 6, Chi Square = 13.829, Sig. = 0.032, $\alpha < .05$

จากตารางที่ 19 พบว่า ลักษณะงานประจำของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับ
 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการเพิ่มบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหา
 สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$
 กล่าวคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการเพิ่มบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการ
 ปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในอนาคตขึ้นอยู่กับลักษณะงานประจำของ
 กลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะงานประจำต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความ
 เหมาะสมในการเพิ่มบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล
 นครเชียงใหม่ในอนาคตแตกต่างกัน เช่น พิจารณาจากตารางจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าของ
 กิจการส่วนใหญ่เห็นว่า ควรเพิ่มบทบาทชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมเขตเทศบาล
 นครเชียงใหม่ในอนาคตอีกบ้าง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็น ข้าราชการส่วนใหญ่เห็นว่าควรเพิ่มบทบาท
 ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในอนาคตให้มาก

2.3 ลักษณะของบทบาทที่ควรเพิ่มขึ้นในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม

จากการสนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ถึงลักษณะของบทบาทของชนชั้นกลางที่ควรเพิ่มขึ้นในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ สามารถสรุปในภาพรวมได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า บทบาทของชนชั้นกลางที่ควรเพิ่มขึ้นในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ การที่ชนชั้นกลางต้องร่วมมือช่วยกันสอดส่องดูแลปัญหาไม่ให้เกิดมากขึ้นและช่วยกันร่วมรณรงค์เผยแพร่ความรู้ ทั้งนี้เพราะชนชั้นกลางเป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่และเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อม อีกทั้งจำนวนเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมมีจำกัด ทำให้ไม่สามารถดูแลปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ได้อย่างทั่วถึง ดังนั้นเพื่อให้การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตามแนวคิดของแผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมที่กล่าวว่าการจัดการในเรื่องสิ่งแวดล้อมจะทำได้ดีที่สุดในเมื่อประชาชนมีส่วนร่วม ชนชั้นกลางจึงควรมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ด้วย

จากการให้ชนชั้นกลางที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับบทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ดังตารางที่ 20 ต่อไปนี้

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

บทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
สอดส่องดูแลปัญหา	169	35.4
เป็นอาสาสมัครทำงาน	92	19.3
สนับสนุนค่าใช้จ่าย	63	13.2
ร่วมรณรงค์เผยแพร่ความรู้	157	32.1
รวม	477	100.0

จากตารางที่ 20 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 35.4 เห็นว่า บทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ สอดส่องดูแลปัญหา รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 เห็นว่า บทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ ร่วมรณรงค์เผยแพร่ความรู้ และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 เห็นว่าบทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ เป็นอาสาสมัครทำงาน

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาเดิม และลักษณะงานประจำที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นดังตารางที่ 21 และตารางที่ 22 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาต่างกัน

บทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม	ภูมิลำเนาเดิม				
	ในเขตเมืองเชียงใหม่	นอกเขตเมืองเชียงใหม่	จังหวัดอื่นในภาคเหนือ	จังหวัดในภาคอื่น	รวม
สอดส่องดูแลปัญหา	90	26	32	21	169
เป็นอาสาสมัครทำงาน	51	19	10	10	90
สนับสนุนค่าใช้จ่าย	36	13	10	4	63
ร่วมรณรงค์เผยแพร่ความรู้	92	20	25	16	153
รวม	269	78	77	51	475

Df = 9, Chi Square = 7.786, Sig. = 0.556, $\alpha > .05$

จากตารางที่ 21 พบว่า ภูมิฐานะเดิมของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กล่าวคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับภูมิฐานะเดิมของกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิฐานะเดิมต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เหมือนกัน เช่น พิจารณาจากตารางจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิฐานะในเขตเมืองเชียงใหม่ ภูมิฐานะในจังหวัดอื่นในภาคเหนือ ภูมิฐานะนอกเขตเมืองเชียงใหม่และภูมิฐานะอยู่จังหวัดในภาคอื่น ๆ เห็นว่า บทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ การสอดส่องดูแลปัญหาพอ ๆ กัน

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีลักษณะงานประจำต่างกัน

บทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม	ลักษณะงานประจำของผู้ตอบ				
	เจ้าของกิจการ	พนักงานเอกชน	ข้าราชการ	อาชีพอิสระ / อื่น ๆ	รวม
สอดส่องดูแลปัญหา	26	33	12	95	166
เป็นอาสาสมัครทำงาน	17	21	15	34	87
สนับสนุนค่าใช้จ่าย	17	12	7	26	62
ร่วมรณรงค์เผยแพร่ความรู้	30	20	31	69	150
รวม	90	86	65	224	465

Df = 9, Chi Square = 23.734, Sig. = 0.005, $\alpha < .01$

จากตารางที่ 22 พบว่า ลักษณะงานประจำของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.01$ กล่าวคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล

นครเชียงใหม่ขึ้นอยู่กับลักษณะงานประจำของกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะงานประจำต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่แตกต่างกัน เช่น พิจารณาจากตารางจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าของกิจการและข้าราชการส่วนใหญ่เห็นว่าบทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่คือ การร่วมรณรงค์เผยแพร่ความรู้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานเอกชน และอาชีพอิสระอื่น ๆ ส่วนใหญ่เห็นว่าบทบาทสำคัญที่ควรมอบหมายให้ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ การสอดส่องดูแลปัญหา

2.4 แนวทางดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาทในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม

จากการสนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ถึงแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ สามารถสรุปในภาพรวมได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า แนวทางในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาทชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น เทศบาล องค์กรชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน ธุรกิจเอกชน กลุ่มเยาวชน ผู้นำชุมชนหรือผู้นำทางศาสนา สมาคมหรือสัมพันธ์ต่าง ๆ ต้องประสานงานร่วมมือกันจัดโครงการรณรงค์ส่งเสริมให้ชนชั้นกลางตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมแก่ชนชั้นกลางอย่างแท้จริง พร้อมทั้งสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ชนชั้นกลางได้มีการรวมกลุ่มจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมถึงให้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการวางแผนและจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ด้วย

จากการให้ชนชั้นกลางที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาทชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการทำงานเพื่อเพิ่มบทบาทในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ดังตารางที่ 23 ต่อไปนี้

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาทชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

แนวทางในการทำงานเพื่อเพิ่มบทบาท ในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
รณรงค์ทั่วไป	156	32.8
สนับสนุนให้รวมกลุ่ม	131	27.6
ประสานงานผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	143	30.1
จัดกิจกรรมในวันสำคัญ	45	9.5
รวม	475	100.0

จากตารางที่ 23 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 เห็นว่าแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาทชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ การรณรงค์ทั่วไป รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 เห็นว่าแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาทชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ การประสานงานผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 27.6 เห็นว่าแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาทชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ การสนับสนุนให้รวมกลุ่ม

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาทชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี ภูมิฐานะเดิม และลักษณะงานประจำที่แตกต่างกัน ผลการแสดงให้เห็นดังตารางที่ 24 ถึงตารางที่ 25 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาท
 ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
 ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาต่างกัน

แนวทางในการทำงานเพื่อ เพิ่มบทบาทในการจัดการ ปัญหาสิ่งแวดล้อม	ภูมิลำเนาเดิม				
	ในเขตเมือง เชียงใหม่	นอกเขต เมือง เชียงใหม่	จังหวัดอื่น ในภาคเหนือ	จังหวัดใน ภาคอื่น	รวม
รณรงค์ทั่วไป	95	19	22	19	155
สนับสนุนให้รวมกลุ่ม	66	25	24	16	131
ประสานงานผ่านหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	84	20	23	15	142
จัดกิจกรรมในวันสำคัญ	24	13	8	-	45
รวม	269	77	77	50	473

Df = 9, Chi Square = 19.092, Sig. = 0.024, $\alpha < .05$

จากตารางที่ 24 พบว่า ภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ กล่าวคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาทของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ขึ้นอยู่กับภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาทชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่แตกต่างกัน เช่น พิจารณาจากตารางจะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาในเขตเมืองเชียงใหม่ส่วนใหญ่เห็นว่า แนวทางในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาทชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ การรณรงค์ทั่วไป ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาในเขตเมืองเชียงใหม่เห็นว่าแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาทชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ การสนับสนุนให้รวมกลุ่ม

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาท
 ชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
 ระหว่างผู้ตอบที่มีลักษณะงานประจำต่างกัน

แนวทางในการทำงานเพื่อ เพิ่มบทบาทในการจัดการ ปัญหาสิ่งแวดล้อม	ลักษณะงานประจำของผู้ตอบ				
	เจ้าของ กิจการ	พนักงาน เอกชน	ข้าราชการ	อาชีพอิสระ / อื่น ๆ	รวม
รณรงค์ทั่วไป	39	25	11	79	154
สนับสนุนให้รวมกลุ่ม	19	27	17	64	127
ประสานงานผ่านหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	24	25	27	63	139
จัดกิจกรรมในวันสำคัญ	8	9	9	18	44
รวม	90	86	64	224	464

Df = 9, Chi Square = 16.631, Sig. = 0.055, $\alpha > .05$

จากตารางที่ 25 พบว่า ลักษณะงานประจำของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับ
 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาทชนชั้นกลางในการจัดการปัญหา
 สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กล่าวคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินงาน
 เพื่อเพิ่มบทบาทชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ไม่ได้ขึ้น
 อยู่กับลักษณะงานประจำของกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีงานประจำแตกต่างกันมีความคิด
 เห็นเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาทชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม
 ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เหมือน ๆ กัน เช่น พิจารณาจากตารางจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็น
 เจ้าของกิจการ เป็นพนักงานเอกชน ข้าราชการ และมีอาชีพอิสระอื่น ๆ เห็นว่าการจัดกิจกรรมในวัน
 สำคัญเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มบทบาทชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม
 ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่บ่อยที่สุดพอ ๆ กัน

All rights reserved

ตอนที่ 3 ข้อเสนออื่น ๆ

จากคำถามปลายเปิดและแบบสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของชนชั้นกลางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ได้ดังนี้

1. ชนชั้นกลางควรมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการประเมินสภาพปัญหา และวิเคราะห์ถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านต่าง ๆ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยอาจเข้าร่วมการสำรวจพื้นที่ การประชุมสัมมนาหรือการอบรมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ชนชั้นกลางควรมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ในการดำเนินงาน และเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ของหน่วยงานต่าง ๆ โดยอาจเข้าร่วมในการประชุม การสัมมนา ในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ
3. ชนชั้นกลางควรมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบกระบวนการงบประมาณที่ใช้ในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินงาน โดยการเข้าร่วมประชุมหรือสัมมนากับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนออื่น ๆ ของชนชั้นกลางที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมซึ่งผู้ศึกษาสรุปและนำเสนอได้ดังนี้

ปัญหาด้านขยะ

มีการจัดเก็บที่ดีและเพียงพอ ควรมีการแยกการจัดเก็บที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ มีการทำลายขยะอย่างถูกวิธี มีการรณรงค์ ให้ความรู้แก่ชนชั้นกลางถึงการใช้วัสดุธรรมชาติ วัสดุที่ย่อยสลายง่าย เน้นการมีระเบียบวินัยในการทิ้งขยะ ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และมีมาตรการลงโทษที่ชัดเจน

ปัญหาน้ำเน่าเสียจากบ้านที่อยู่อาศัย และปัญหาน้ำเน่าเสียย่านธุรกิจอื่น ๆ

เนื่องจากประชาชนชนชั้นกลางมักทิ้งขยะลงในแม่น้ำ ดังนั้นควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ถึงปัญหาน้ำเน่าเสียเพื่อให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาป้องกันมีปัญหาน้ำท่วมขัง โดยเฉพาะขณะและหลังฝนตก ชนชั้นกลางควรมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาน้ำเน่าเสีย โดยควรมีการกำจัดน้ำเสียภายในครัวเรือนก่อนปล่อยทิ้งลงท่อลงแหล่งน้ำ นอกจากนี้ เทศบาลควรจัดทำระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพ และมีการขุดลอกท่อระบายน้ำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อไม่ให้ท่อระบายน้ำอุดตัน และทำให้น้ำท่วมขังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ซึ่งส่งกลิ่นเหม็นซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพ

ปัญหาด้านอากาศเป็นพิษ

ปัญหาอากาศเป็นพิษส่วนใหญ่มาจากไอเสียรถยนต์ โดยเฉพาะรถยนต์เก่าที่ประสิทธิภาพการเผาไหม้ไม่ดี ชนชั้นกลางควรตระหนักถึงการใช้รถและตรวจสภาพรถอย่าง

สม่ำเสมอ ควรช่วยกันปลูกต้นไม้ ใช้จักรยานในการเดินทางที่ไม่ไกลนัก และหันมาใช้ในการเดินทางด้วยระบบขนส่งมวลชนบ้าง นอกจากนี้เทศบาลควรออก พ.ร.บ. การใช้รถ การตรวจจับควันดำ การจัดการปริมาณฝุ่นกระจายซึ่งเกิดจากการก่อสร้าง การขุดถนน ควรมีส่งเสริมการปลูกต้นไม้ รมรงค์การใช้จักรยาน และจัดระบบขนส่งมวลชนให้มีประสิทธิภาพ

ปัญหาด้านภูมิทัศน์

ปัญหาภูมิทัศน์ส่วนใหญ่เกิดจากการก่อสร้างตึก อาคารขนาดสูงต่าง ๆ รวมถึงการติดตั้งป้ายโฆษณา ดังนั้นชนชั้นกลางซึ่งเป็นเจ้าของควรตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวอย่างเห็นแต่รายได้จากค่าเช่าพื้นที่อาคาร และเทศบาลควรมีการออกกฎหมาย ระเบียบที่ควบคุมการก่อสร้างและการติดตั้งป้ายตามที่ตั้งต่าง ๆ ให้เหมาะสม

ปัญหาด้านการจราจร

ชนชั้นกลางควรให้ความตระหนักและร่วมมือในการแก้ไขปัญหาการจราจรมากขึ้น โดยอาจใช้ระบบขนส่งมวลชนแทนการใช้รถของตนเอง ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบอย่างเคร่งครัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการกำหนดเส้นทางการเดินทางให้เหมาะสมในพื้นที่การจราจรหนาแน่น รมรงค์การใช้รถใช้ถนนอย่างมีระเบียบวินัยปฏิบัติตามกฎจราจร ลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างเข้มงวด มีรายการวิทยุเกี่ยวกับเส้นทางการจราจรเหมือนรายการ จร.100 ของกรุงเทพฯ รมรงค์การใช้จักรยาน จัดระบบขนส่งมวลชนใหม่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนหันมาใช้บริการระบบขนส่งมวลชนมากขึ้น ขยายพื้นที่ผิวการจราจรเพิ่มขึ้นเพื่อให้สะดวกในการสัญจรมากขึ้น ปรับปรุงผิวการจราจรให้ดีและเหมาะสม เช่น การใช้คอนกรีต แอสฟัลต์ อีซูบล็อค (ตัวหนอน)

ปัญหาด้านการใช้พลังงาน

มีการใช้พลังงานในปริมาณมากทั้งพลังงานไฟฟ้า โดยเฉพาะในพื้นที่ย่านธุรกิจ แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ดังนั้นชนชั้นกลางควรร่วมรมรงค์การประหยัดพลังงาน เช่น การปิดไฟฟ้าเมื่อไม่ใช้ การไม่ใช้แอร์ การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงาน (เบอร์ 5) นอกจากนี้ควรมีการประชาสัมพันธ์ รวมถึงความรู้ต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนประหยัดพลังงานให้มากขึ้น และเน้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากขึ้น

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะ

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะส่วนใหญ่เกิดจากการขาดความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ดังนั้นชนชั้นกลางควรตระหนักในปัญหาดังกล่าวและควรให้ความร่วมมือในการแก้ไข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการรมรงค์ ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกในการใช้พื้นที่ร่วมกัน